

זמני כניסת ויציאת השבת לפי אופק ירושלים ומעלה אדומים:

הדלקת נרות 16:15
צאת השבת 17:25
ר"ת 18:02

שיר ליום השבת

דור המבול עברו על כל העבירות, ולא נחתם גזר דינם עד שפשטו ידיהם בגזל, שנאמר: "כי מלאה הארץ חמס מפניהם, והנני משחיתם את הארץ".

'סאה מלאה עוונות, מי מקטרג בראש כולם? הגזל!
ה'חפץ חיים' זצ"ל הסביר זאת במשל:

סוחר ניהל בית מסחר ענק. לקח סחורות רבות בהקפה ומכר אותן בחנות, שילם לספקים ונטל סחורה נוספת. לימים פרצה שריפה בחנותו וכלתה כל הסחורה. נותר הסוחר חסר כל, עם חובות עתק לספקים נועדו בעלי החוב לטכס עצה, כיצד יכולים הם לגבות חובם? אמר אחד: "כידוע הסוחר חובב אומנות וכלי זהב וכסף. שמעתי שבארונות המשכית בטרקלינו פמוטות ענק וגביעים מרהיבים, ואת הקירות מקשטות תמונות מגדולי הציירים שבכל הזמנים. תמונות ששווין מיליונים! אם אינו מבין שחייב הוא למכר את אוספיו לממון חובותיו, נבהיר לו זאת!" "אכן כן", הסכימו אתו. "נשלח שליח ונדרוש זאת!" צחק המציע: "ברגע שתשלחו שליח, הוא יחביא את האוצרות!" "אז מה נעשה", שאלו במבוכה. הלה היה נמרץ והחליט: "נעלה לביתו, ונטלם כמשכון!" "אם תלך עמנו, נלך אתך", אמרו. "בואו!" הזמינם.

הסוחר שירד מנכסיו פתח את הדלת לשמע הנקישות העזות, והופתע לראות את בעלי חובותיו. הבין שבאו לדון בתנאי ההחזר, אולי יוכל לדחות, לפרוס תשלומים, אולי לשמוט חלק מהחובות. הזמינם לשבת סביב השולחן הענק בטרקלינו המפואר. "תשתו משהו?", שאל. "לא, תודה", ענו.

השתררה שתיקה מביכה. זה באמת מעמד לא נעים. שתקו רגע, ושנים ושלושה.

לפתע הסיט הספק המציע את כסאו לאחור. כבר הספיק לסקור את כל התמונות ולהחליט איזו היקרה ביותר. ניגש אל הקיר והופ - הוריד את התמונה המרהיבה הענקית, הממוסגרת בציפוי זהב. וזה הספיק. כאלו ניתן האות ניתרו כולם ממקומם, אלו הורידו תמונות ואלו פתחו את ארונות הזכוכית ורוקנו את מדפיהם, ובעל הבית צופה בהם בפה פעור ובעיניים קמות...

כך, אמר ה'חפץ חיים', כשאדם עובר עבירה, הוא בורא מקטרג. וכל מקטרג נברא בצביון העבירה. נועדים המקטרגים יחדו לתבוע דין ולהחליט על עונש. האווירה מתוחה, ושקט משתרר. ומי קופץ בראש? מקטרג הגזל. ומדוע? כי זו עבירה שתלטנית, חצופה, מתגרה; וכמוה המקטרג שנברא. ואחריו פוצחים כולם בקיטרוגם, ואינם משאירים שריד, חלילה. וגזר הדין של דור המבול יוכיח!

תאמרו: כל זה נכון, אך מה לנו ולגזל?

ובכן, ה'חפץ חיים' אמר, שהמקים רעש ומעיר את חברו, עובר על 'גזל שינה'. ופעם עורר המשגיח רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל בשיחה, שבחור הגיע באישון לילה וסיפר שהתאסר, ושמחו עמו חבריו ושרו לכבודו, ועוררו כמה מבני הישיבה. וזהו גזל הרבים, אמר, ואין יום הכפורים מכפר עד שירצו אותם! ואם החברותא ביקש ללמוד, ואנחנו העלינו נושא לשיחה, וגרמנו לו לבטלה. הלא גזלנו לו נתח חיים!

אם להפריע לישון זו גזילה, אז להפריע ללמוד זו גזילת אוצר כפולה!

(הגדה)

מאורה של הפרשה

"כי יצר לב האדם רע מנעוריו"

שבעה שמות יש ליצר הרע, והקב"ה קראו רע שנאמר: "כי יצר לב האדם רע מנעוריו".

אמר **הסבא מנוברהדוק זצ"ל**:

רוצים אתם לדעת, כיצד נראה היצר הרע הזה, שמשגע את בני האדם בכל מקום?

לעיירה אחת הגיע אדם זר, והחל להסתובב ברחובות. לאחר זמן חש האיש, כי הוא נזקק לנקביו, חיפש וחיפש ולא מצא מקום להתפנות. ככל שעבר הזמן, נעשה האיש יותר ויותר קצר רוח, וחיפש מקום נוחות במהירות גוברת. והולכת, עד שהחל להחיש את צעדיו ועבר לריצה מהירה. אנשי העיירה ראו אדם רץ ברחובות העיר באמצע היום, והדבר עורר את סקרנותם. "מי יודע מה קרה?" שאלו, והחלו לרוץ בעקבותיו. כאשר עוד ועוד אנשים החלו לדלוק בעקבותיו, סגרו גם בעלי החנויות את עסקיהם, ומיהרו אף הם בעקבות ההמון השועט... לא עבר זמן רב, וגם עקרות הבית הניחו תבשיליהן ומיהרו אף הן, כי הרי 'מי יודע מה קורה פה?!

רץ האיש ברחובות העיר, ומשלא מצא את מבוקשו, שם פעמיו אל גבעות החול שבפאתי העיירה, ואין צורך לומר - כל העיירה, מגדול ועד קטן, רצה קצרת נשימה בעקבותיו! הגיע האיש למקום המיועד. לאחר זמן קצר הגיעו גם כל המוני בני העיירה, ונעצרו בתדהמה ובבושת פנים, כשהבינו לאן רצו בלהיטות כזו...

כך נראים האנשים הרצים אחר העולם הזה ותאוותיו, אומר הסבא מנוברהדוק. כאשר רואים לבסוף לאן רצו, במה השקיעו חינם את הונם ואונם וחייהם...

כאשר הם רואים אחרי מה רדפו, ואיך הפסידו תוך כדי כך גם את העולם הזה וגם את העולם הבא - או אז, מבינים הם היטב מדוע נקרא היצר הרע "כסיל" - על שעושה הוא מאנשים - כסילים!

נקודה למחשבה

תלמיד של **הרב שטיינמן זצ"ל**, נכנס לביתו לאחר חמישים שנה.

"שלום עליכם, ראש הישיבה זוכר אותי?"

"מי אתה?"

אמר את השם.

"כן, זוכר".

המשיך האורח ואמר: "אני ממש מתפעל, חמישים שנה לא הייתי כאן ומאומה לא השתנה, הקירות נשאר בדיוק כפי שהיו אז..."

"מה החידוש?", תמה ראש הישיבה, "וכי הקירות צריכים להשתנות? האדם - הוא זה שצריך להשתנות..."

נא לשמור על קדושת הגיליון. אסור לקרוא בזמן התפילה וקריאת התורה.

הצלחה ברו"ג: משי' נדף. **זווג הגון**: אורית יהודית, יעקב משה, יוסף והדס בני מרים דבורה פנינה **רפ"ש**: הלל בן יעל אסנת, יוסף צבי בן מיכל. שרה שמחה בת עדי. תהילה בת יעל מיכל בת מרים דבורה פנינה. **לעי"נ**: הגה"ר עובדיה יוסף זצ"ל. ששון בן מסעודה ז"ל סניורה בת מתוקה ז"ל. חתון בת מרים ז"ל. חלווה בת מרים ז"ל. מתוקה בת סלחה ז"ל

בברכת שבת שלום!

עריכה: משפחת שמעיה

לעי"נ אבינו הר"ר אילן סבב בן סניורה ז"ל

להקדשת העלון ולהשתתפות בהפצתו: 054-8403899

ברך עלינו... ותן טל ומטר

החל מליל ז' בחשון, מבקשים על הגשם.

⊗ מי שנסתפק אם שאל טל ומטר:
 - אם נזכר לפני 'שמע קולנו' אומר ב'שמע קולנו'.
 - אם נזכר לאחר שהתחיל 'רצה':
 אם הוא בתוך שלושים יום מז' בחשון, חוזר לברך עלינו' כי חזקה עליו שאמר כפי ששוגר בפיו ('ברכנו' ולא 'ברך עלינו').
 ואם הוא לאחר שלושים יום אינו חוזר, שחזקה עליו שאמר כהוגן.
 לפיכך, העצה יעוצה לומר ביום ז' בחשון תשעים פעם 'רופא חולי עמו ישראל' 'ברך עלינו'.
 דהיינו שחוזר על חתימת הברכה 'רופא חולי עמו ישראל' וממשיך מיד 'ברך עלינו' תשעים פעם, כנגד שלושים יום שמזכיר בהם בתפילתו שלש פעמים בכל יום -
 אם מסתפק לאחר מכן אם אמר 'ברך עלינו' או 'ברכנו', הרי הוא בחזקת שאמר 'ברך עלינו', ואינו חוזר לראש התפילה.
 ⊗ מי שטעה בתפילת שבת והתחיל 'אתה חונן' והמשיך 'ברך עלינו' ונזכר ששבת:
 - אם נזכר לפני 'תקע בשופר' יאמר שם "ותן טל" ויחזור לתפילה שבת,
 - אך אם נזכר אחר שהתחיל 'תקע בשופר' או לאחר מכן:
 יפסיק באמצע הברכה ויחזור לתפילת שבת. וספק ברכות להקל.
 ⊗ אישה שטעתה - דינה כדין איש.

(ילקוט יוסף)

⊗ מנהג עדות המזרח לומר בקיץ 'ברכנו' ובחורף 'ברך עלינו'. והאשכנזים אומרים לעולם 'ברך עלינו' אלא שבחורף כוללים בה "ותן טל ומטר לברכה".
 ⊗ מי שטעה ולא הזכיר "טל ומטר":
 - אם נזכר בסיום 'ברכת השנים', לפני שהזכיר "ד'" של חתימת הברכה: אומר "ותן טל ומטר... וממשיך כסדר.
 - אם סיים את הברכה ולא התחיל 'תקע בשופר': יאמר שם בין הברכות וימשיך "תקע...".
 - אם התחיל 'תקע בשופר': ימשיך עד ברכת 'שמע קולנו', ולפני שיאמר "כי אתה שומע תפילת כל פה" יאמר שם "ותן טל ומטר לברכה".
 - אם שכח גם בברכת 'שמע קולנו', וחתם "ברך אתה ד'" ומיד נזכר: יאמר "למדני חוקיך", "ותן טל ומטר לברכה... כי אתה שומע תפילת כל פה".
 - אם חתם ברכת 'שומע תפילה' ולא התחיל 'רצה': יאמר שם.
 - התחיל 'רצה', אפילו אמר תיבה אחת:
 חוזר לברך עלינו וממשיך כסדר.
 - וכן הדיון אם נזכר ב'מודים', 'שים שלום' או 'א-לוקי נצור': שחוזר לברך עלינו.
 - אם סיים 'היו לרצון' (האחרון): חוזר לראש התפילה.

הגאון רבי חיים מרדכי לבטון זצ"ל רבה של ארם צובא היה, אבל מצודתו פרושה על פני המדינה כולה, להדריך את העם בדרך הישרה.
 יום פטירתו: יום שלישי ז' בחשון.

פעם, בעיצומו של חורף קשה, התארר בביתו אחד מנכבדי קהילת קילד. שוחח עמו הרב אודות חיי הקהילה, והתעניין: "כלום אין הקור הנורא פוגם בתחושתו העדינה של השוחט בעירכם?".
 כידוע, חייב השוחט להיות רגיש לכל פגם דק בחלף השחיטה.
 "לשוחט שלנו לא קר, הוא שותה יין שרף ומחמם עצמו לפני עבודתו"... צחק האורח. שמע רבי חיים מרדכי והזדעזע:
 הלא שיכור אסור שישחט! התפלל שאין בני העיר יודעים דין מפורש זה, ואולי סבורים הם שאין זו אלא חומרה, מכל מקום חייב הוא להצילם מאיסור!
 מיד קם ויצא לדרך, להיווכח במו עיניו באמיתות שמועה.
 בני ביתו נחרדו, הדרכים היו בחזקת סכנה, הקור מקפיא והדרך ארוכה ומשובשת. אך הרב לא שת ליבו לכך. קם, והלך. הלך יום ולילה, ועם שחר הגיע לקילד. מיד שם פניו לבית המטבחים, והמתין לבואו של השוחט.
 הקצבים הגיעו עם בהמותיהם, והופתעו לראות את הרב הנערץ, גדול מדינתם. לא עבר זמן רב, והשוחט הגיע, זחוח ונמרץ. קידם את פני הרב בשלום, וריח הערק שעלה מפיו הסגירו.
 אמר לו הרב: "אסור לך לשחוט היום!" ובטרם יתמרמו הקבצים הוציא הרב מאמתחתו חלף שחיטה אותו הכין מבעוד מועד, בירך ושחט לעיני השוחט ההמום. כשסיים, אמר לשוחט: "בוא עמי!"
 הלך עמו לראשי הקהילה, ואמר: "שוחט זה נתפס בקלקלתו, ועליכם להעבירו מתפקידו עד שיבטיח להתנזר מהטיפה המרה!"
 השוחט, יתכן שהיה עדיין מבושם, קרא: "לא אציית! אמשיך במלאכתי על אף הכל!" פנה אליו הרב "דבר אחד ברור: במלאכתך לא תמשיך. מרצונך או בעל כורחך!" והשוחט: "ראה נראה!"
 שב הרב לעירו, ועוד באותו היום נערכה הלווייתו של השוחט!

סיפר יהודי נאמן, ראש עיריה לשעבר: "כשכיהנתי בתפקידי, בתור ראש העיר, ראיתי אנשים שכל אימת שהיו רואים אותי היו 'משתחוים' לי! כשעברתי ברחוב הם היו 'משתכשכים' בי, נצמידים אלי. והנה, ביום שהם שמעו שאני עומד לפרוש, עוד בטרם פרשתי בפועל - אף אחד מהם כבר לא הכיר אותי... כשעברו לידי אפילו לא נדו לי בראשם לשלום... כל עוד היו צריכים הנחה בארנונה או אישור בניה - אני קיים! אבל ברגע שהם לא היו צריכים אותי - נהפכתי לאוויר..."
 נזכור: כשיש אמונה בבורא עולם הכל יכול - אין צורך להחניף לאיש!
 (יחי ראובן)

אין קיצורי דרך

ילד: "אמא, אני רוצה אופניים!" אמא: "לא קונים אופניים! תשקיע בלימודים כמו שדיברנו, ואז נחשוב".
 ילד: "אבל למשה קנו... אני רוצה!". אמא: "מה אכפת לי ממשה?! ואם הוא יקפוץ מהגג, גם אתה תקפוץ?!"
 ילד: "לא, אם משה יקפוץ מהגג - אני אקח את האופניים שלי".

בחיים אין קיצורי דרך.
 טוב, האמת היא שאולי יש קיצורים, אבל לבנות עליהם - אי אפשר. אדם צריך לעשות את שלו. מי לא מכיר את סיפורה של הנמלה העמלנית?
 במשך כל חודשי האביב והקיץ עמלה הנמלה החרוצה, ואספה מזון לקראת החורף הקר והקפוא. גם בסתיו היא עוד התאמצה ואספה את אחרוני הגרגרים. כאשר נשבו רוחות החורף ושלג כיסה את הארץ, ישבה הנמלה בבית החם, מוקפת אוצרות מזון בשפע.
 לעומתה, החרגול המפזז העדיף את הבטלה ואת הנוחות על פני העבודה הקשה. בכל יום הוא ידע, יש את מחר... החורף הגיע 'פתאום', ותפס את החרגול חובב הבטלה בלי מזון ובלי מעטה מהקור... ומה יקרה לאיכר, שישכח לשתול ולזרוע באביב, ויעביר את הקיץ בבטלה?
 אנשים נוטים לקוות להתעשרות מהירה ללא מאמץ, אדם רוצה להשקיע פחות ככל האפשר, ולקבל תוצאות מרביות, בקלות.
 בד"כ זה לא קורה. אין בחיים הרבה קיצורי דרך פלאיים.

בספר 'מסילת ישרים' שחיבר רבי משה חיים לוצאטו זצ"ל (מגדולי המקובלים לפני כ 270 שנה) מובאת ברייתא (משנה) של רבי פנחס בן יאיר זצ"ל, שהיה חותנו של רבי שמעון בר יוחאי זצ"ל. הברייתא מלמד ומורה מהי הדרך לעליה רוחנית. וכך נאמר בה: "תורה מביא לידי זהירות, זהירות מביאה לידי זריזות, זריזות מביאה לידי נקיות, נקיות מביאה לידי פרישות, פרישות מביאה לידי טהרה, טהרה מביאה לידי חסידות, חסידות מביאה לידי ענוה, ענוה מביאה לידי יראת חטא, יראת חטא מביאה לידי קדושה, קדושה מביאה לידי רוח הקודש, רוח הקודש מביאה לידי תחיית המתים".
 אין קיצורי דרך בעבודת ד'. צריך להשקיע ולעבוד בהתמדה, לעלות בסולם דרגה אחר דרגה. לאורך חייו של האדם יש שלבים עוקבים של צמיחה והתפתחות. התינוק לומד להתהפך, אחר כך לשבת ולזחול, לאחר זמן גם לעמוד, ללכת ולרוץ. כל שלב הנו חשוב, ונמשך פרק זמן מסוים. אין לפסוח על שלב מן השלבים.
 הוא הדיון בכל מעברי החיים, בכל תחומי ההתפתחות, ובכל תחום של לימוד. מרביתנו מחפשים, בטעות, קיצורי דרך.

אנחנו חיים בעולם של אינסטנט - קשת רחבה של מכשירים משוכללים עושה עבורנו את העבודה, במהירות, ולפעמים באופן מידי. אנחנו מפעילים מקרואל, מכונת כביסה, מייבש כביסה, מדיח כלים... אנחנו יכולים לקבל מיידית ללא כל שהות, מידע מגוון שנחוץ לנו, כמעט בכל שטח וענין. מאחר שכך, קצת מחלידה, ואולי הולכת לאיבוד, היכולת להתאזר בסבלנות, ולדחות סיפוקים. היינו שמחים אם גם את הפעילויות האנושיות הבסיסיות שלנו, היה משהו או משהו עושה עבורנו. אבל זה לא כך. האדם צריך לעבוד ולעמול כדי לקבל תוצאות. אז קדימה - תתעורר.

היה זה לפני כמאה ועשרים שנה, לאחר פטירת **הצדיק רבי ישראל מרוזין זצ"ל**, שכל צדיקי דורו קיבלו על עצמם את מרותו, ואף גאוני הדור חרדו מפניו. **רבי חיים מצאנז והחיידושי הרי"ם מגור זצ"ל** נסעו לשחר את פניו, וקראו אחריו "מקודש".

הרבי מרוזין מצאצאי מלכות בית דוד, נהג עצמו בהדר גיבוי מלכות איש לא בא בסודו. הוא התגורר ספון בארמון מלוכה, ונסע לפוש במרכבה הדורה - מלך ביופיו, טמיר ונעלם. לאחר פטירתו, המשיכו בניו הקדושים בדרכו - ואז קמה סערה...

טענו, שיפה כוח האב מכוח הבנים, ומה שהותר לזה לא הותר לאלו. טענו, שזוהי דרך מקורית, ואין לחקותה. שהדרך המסורה לנו מאבותינו ורבותינו היא של הצנע לכת וענווה, של תורה ועבודה. כרגיל, במקום ש"יובאו בני האלוקים" נאמר "יבוא גם השטן בתוכם", והיו לדאבון לב גם נרגנים והולכי רכיל שטענו שמועות והוציאו דיבה. ומה לא סיפרו הללו...

סיפרו שבסדיגורא, שם הנהיג **רבי אברהם יעקב**, בנו של הרבי מרוזין, רוכבות נשות החצר על הסוסים, ונוסעות לפרזי לעקוב אחר האופנה. סיפרו שחסידי סדיגורא מסלסלים בפיאותיהם לפני הראי, ד' ירחם.

המחלוקת לשם שמים להטה, והדיה הגיעו עד לשינאווא, לחצרו של **הצדיק רבי יחזקאל שרגא זצ"ל**, בנו בכורו של **"דברי חיים" מצאנז**. קבוצות קבוצות התגודדו בבית המדרש, נשאו ונתנו וטיכסו עצה. קשה היה להישאר שווה נפש לנוכח הדברים; גם אי נקישת עמדה התפרשה כהסכמה. מה עוד, שהגאון משינאווא ידוע היה כלוחם מלחמת ד' בלא חת, ללא מורא וללא משוא פנים. אבל בטרם ישקול את צעדיו, ביקש לאמת את השמועות. הוא זימן לחדרו שלושה חסידים נאמנים והטיל עליהם שליחות סודית: לנסוע בחשאי לסדיגורא, לראות, להתרשם, ולשוב לדווח. השליחים, או שמא נקרא להם בשמם: המרגלים, הגיעו לסדיגורא באחד מימי הסליחות לפנות ערב. שכרו חדר באכסניה, ומטורח הדרך נפלה עליהם תרדמה עמוקה. כשהקיצו משנתם זרחה כבר השמש.

קמו השלושה נבוכים: מתי אומרים כאן 'סליחות'? האם מבעוד ליל, או באשמורת הבוקר? אם כן, הרי שאיחרו. ואולי מאחרים כאן את זמן הסליחות, עקב ההכנות והכוונות לפני התפילה? הלא זרים הם, אין הם בקיאים במנהג המקום. שמא תאמר: ישאלו את פי החסידים, אבוי להם אם ייכנסו עימם בדברים ויגלו שהם זרים שבאו לרגל! החליטו השלושה ליטול עימם את תיק הטלית והתפילין, וללכת לבית מדרשו של הרבי. אך שוב ניקר בהם החשש: שמא יופיעו בבית המדרש כשהם נכונים לתפילה, ויתברר שהתפללו שם זה מכבר; ואולי עדיין מוקדם מדי. ובין כך ובין כך יבחינו בהם שהם שלוחים מהצד שכנגד, ויעשו בהם שפטים...

בלב חרד החליטו לעקוף את בית המדרש ולהתבונן בעד החלונות, וסימנים עשו להם:

אם יראו שביית המדרש ריק, אות הוא שכבר סיימו להתפלל. אם החסידים יושבים ולומדים, הרי שטרם אמרו 'סליחות'. אם יראום מסתובבים, שקועים בשרעפיהם וטליתותיהם על שייכמם - מתכוננים הם לתפילה. אם ימצאום מתפללים ללא טלית - אומרים הם סליחות. ואם הם בטלית ובתפילין - אות הוא כי תפילת שחרית כעת. הלכו בלאט, זוחלים ורועדים שמא ייתפסו. הגיעו לצדי בית המדרש, הזדקפו על בהונת רגליהם, הביטו פנימה - ונחרדו. עיניהם התעגלו ופיהם נפער בתדהמה: עשרות 'שיקצות', נערות כפריות גויות, עמדו במרכז בית המדרש, חגות בעיגול נרחב, אחוזות יד ביד ונתונות בעיצומו של מחול סוער!

בסלידה התיקו עיניהם מן המחזה המבחיל והנורא, מחילול הקודש שלא נשמע כמוהו! הביטו איש בפני אחיו ונדו בראשם: למעשה, סיימו את שליחותם! מה יש עוד לחקור ולדרוש, לאחר מה שראו?! מיד חמקו ושוב לאכסניה, המומים ומזועזעים, התפללו בחטף ביחידות, שכן, כלום מותר לצרף חסיד סדיגורא למניין? ומיהרו לשוב לשינאווא, להתייצב בפני הרבי ולמסור לו בתורת עדות נאמנה: עשינו מה שגזרת עלינו ועינינו ראו ולא זר. החשדות הנוראים ביותר התאמתו, לא סופר אף שמץ ומעט מן האמת הנוראה!

הרבי שמע את הדברים בכובד ראש. הוא לא פיקפק באמינותם של שלושת העדים. רק זאת ביקש מהם: "אל תספרו לאיש דבר במשך שלושה ימים". הבטיחו החסידים, והתפלאו: מה מסתתר מאחורי בקשה זו, מה עומד הרבי לפעול בשלושת הימים הקרובים?

כעבור שלושה ימים, נקראו שלושת העדים אל הרבי. הם מצאו בחדרו שני חסידים מאובקי בגדים, עייפים ויגעיים. כשהגיעו, פנה הרבי אל השניים ואמר להם: "עתה, נשמע מה בפיכם". סיפרו השניים: "נסענו לסדיגורא, כמצוות רבינו. ביררנו, ונאמר לנו שאומרים 'סליחות' בהשכמת הבוקר. באנו מבעוד ליל, ומצאנו את בית המדרש המפואר מופז בשלל אורות שבקעו מהמוני נרות שבנברשות, והוא דחוס בהמון חסידים המצטופפים ואומרים 'סליחות'. פילסנו לנו דרך 'למזרח' אבל את הרבי לא ראינו, הוא התפלל בחדרו שלצד בית המדרש. רק לתפילת 'ענינו' נפתחה דלת, הרבי יצא מחדרו בצעד מדוד ובהוד מלכות. פניו היו חיוורים כסיד, והוא ניגש לעמוד והחל לומר 'ענינו' בסילודין מילה במילה - כל עין דמעה, כל לב נמס וזלג כמים!

סיימו את אמירת הסליחות, הרבי שב לחדרו, וראינו שהקהל הרב החל לנהור החוצה. שאלנו מדוע עוזבים את בית המדרש, וענו לנו שהרבי פותח עתה בהכנותיו הקדושות לתפילה, וכולם מתפללים אתו בשעה מאוחרת יותר. ומכיון שריצפת העץ הממורקת של בית המדרש התלכלכה במגביהם וערדליהם של המוני החסידים שבוססו ברפש החוצות באישון ליל, והואיל ובסדיגורא מקפידים על ניקיון והדרת מלכות, יש לנקות את בית המדרש.

יצאנו אף אנו עם כל החסידים, ובעוד הם עסוקים בהכנותיהם לתפילה פנינו לצד בית המדרש והבטנו בחלון פנימה. ראינו כמה עשרות משרתות זריזות באות, מסיטות הצידה את הספסלים, מנקות את האבק והבוץ, ומושחות את הרצפה בשעווה. כידוע, יש לשפשף לאחר מכן את העץ ולמרוקו עד היות לו ברק. הואיל והשטח גדול והזמן דוחק, מה עשו? חיתלו את רגליהם בסחבות בד והתחילו לתופף ברגליהן על הרצפה, לבצוט ולרקוע עד להברקתה..." קטע הרבי את דברי השניים, ופנה לשלושת החסידים הנדהמים. אמר להם: "כן, זה היה 'ריקוד השיקצות' שראיתם! לא די לראות, יש להבין את מה שרואים!"

מצות עשה לדון כל יהודי לכף זכות, וכתב **ה'חפץ חיים' זצ"ל** כי "אם האיש הוא ירא אלוקים, נתחייבנו לדון אותו לכף זכות על דרך האמת (דהיינו, משום שכפי הנראה אכן זכאי הוא!) גם כאשר קרוב ונוטה הדבר יותר לכף חובה!" ואנו, כמה ממהרים אנו לחרוץ דין - בשטחיות, במהירות ובנחרצות, אף על גדולים וטובים! עוברים על מצות עשה מן התורה, וחושאים לאמת! ומפסידים את השכר העצום והרב: "הדן את חברו לכף זכות, הקב"ה ידן אתו לכף זכות!"

"יולד נח שלושה בנים את שם את חם ואת יפת"

נח לימד והשריש אצלו ואצל אחרים את שלושת הדברים: את "שם" - לזכות תמיד את שם האלוקים. את "חם" - לקיים כל מצוה בחום ובהתלהבות. ואת "יפת" - לעשות אך ורק מעשים שהם 'תפארת לעושיה ותפארת לו מן האדם'.

פטירת הצדיקים

ה' בחשון - המהר"ם מלובלין
ו' בחשון - ר' שמעון שקופ. ר' שלמה קצין
ז' בחשון - ר' מאיר שפירא מלובלין. ר' מרדכי לבטון
ח' בחשון - ר' נחום מהורדנא
י' בחשון - גד בן יעקב. הגאון מטשיבין
יא' בחשון - רחל אמנו. בנימין בן יעקב

תגדל, תבין!

אם נראה לך שאינך יודע,
אל תעשה שם רק נראה לך.

גאון הדור ועמוד התורה

רבנו מרן הרב עובדיה יוסף זצוק"ל
יום פטירתו חל בשבת קודש ד' בחשו

שר התורה מרן זצ"ל, יצר באהבתו העצומה לתורה ובסקידתו שאין לה שיעור כלי שיט רחניים בלתי ניתנים להשגה, והשיגה! בספרייתו היו קרוב לארבעים אלף ספרים, והכל היה מצולם במוחו הגאוני ומונח בו בבהירות ככתבן וכלשונו!
יחיד בדורו בגאונותו, בבקיאותו, ובכח זכרונו את כל התורה!

פעם נפגש מרן עם **הגאון רבי שלמה זלמן אויערבך זצ"ל**, והבחין כי הגאון שקוע ומתלבט באיזה ענין. פנה אליו מרן ושאל במה הוא שקוע, נענה הגאון: "לפני זמן ראיתי איזה רש"י בש"ס ואיני זוכר היכן". השיב לו מרן: "אין רש"י כזה בכל הש"ס!" התפלל הגרש"ז ואמר: "הרי ראיתי רש"י", שב מרן ואמר: "אין רש"י כזה, אולם דבר זה כתוב באחד המפרשים על הירושלמי". בדקו ומצאו כן, ור' שלמה זלמן השתומם מבקיאותו של מרן בכל מקצועות התורה!

רבי בצלאל ז'ולטי זצ"ל סיפר:

פעם בעת שישב מרן בבית הדין, אמר **הגאון הרב אלישיב זצ"ל** חידוש בשם רבי עקיבא איגר. מרן טען שאין כזה רבי עקיבא, אולי פוסק אחר. אך הרב אלישיב אמר שנדמה לו שכן הוא בתשובה פלונית של רבי עקיבא. מרן נעמד והחל לומר את כל המשא ומתן של רבי עקיבא באותה סוגיה, ואז שאל: "נו, היכן מונח דין זה בדברי רבי עקיבא?" שמא נולד רבינו עם כשרונות מופלאים ועם זכרון פנומנאלי, אשר הובילוהו לבקיאותו העצומה בכל חדרי התורה כולה?
על שאלה זו ענה **בעל ה"כרם יהושע"** הידוע כאחד הבקיאים ביותר בדורנו בכל הש"ס: "כמו שיש בקיאים בכל הש"ס כולו ישר והפוך, כך מרן היה בקיא בכל התורה כולה! ודע, כי זכירת התורה של רבינו היא רק מכח אהבת התורה של הרב, כי אדם זוכר את מה ומי שהוא אוהב!"

ומנין לנו זאת?
כי עם כל זכרונו המדהים, לא זכר הרב את מספרי הטלפון של בניו...
לבקשת הרבנית שיין פעם את מספר הטלפון של בנו, אולם כבר למחרת שח את המספר, ואמר לרבנית: "דבר שמעניין וחשוב לי כמו התורה - זוכר אני בעל פה. אבל דברים אחרים, כמה שאשגן, איני זוכר".
הישיגיו היו בכח אהבת התורה, עמל התורה וניצול הזמן 60 שניות בדקה!
פעם הודיעו לרב שהגיע זמן תפילת מנחה. הושיטו לו את הלבוש הרבני, וכשהחל ללבושו ביקש לדעת מה השעה. משנדודע לו שנותרו שתי דקות עד זמן תפילת המנחה אמר: "יש עוד שתי דקות, אפשר עוד ללמוד. בשתי דקות יכול האדם לקנות את עולמו!" ומיד שב להמשיך בלימודו.
הרי לפנינו ספר מוסר חי, וספר תורה מהלך. בן לאב סוחר - שבחר בתורה, מסר נפשו עליה, וזכה לגדול למאור הדורות!

יהי מליץ ישר עבורנו לגאולה שלימה ברחמים!

ישב לו ר' משה בינו לבין עצמו על מרפסת דירתו רגוע, שליו, נושם לרווחה, ומחליט שהוא חייב לאדמו"ר הכרת הטוב עצומה.
מה עושים? פשוט מאד.

"אני כותב ספר תורה לעילוי נשמתו של האדמו"ר, על ידי סופר ירושלמי צדיק וירא אלוקים. יעלה כמה שיעלה", הודיע לרעייתו. מיד אחרי שבת קודש עלה על מטוס ניו-יורק תל אביב. ערך בדיקות ותחקירים מקיפים בקרב מכריו וידידיו בישראל, עד שקיבל את כתובתו של סופר סת"ם מעולה ובעל שם, מטופל במנין צאצאים, אברך אציל במידותיו והנהגותיו, סופר סת"ם לעילא ולעילא.
בשעת לילה דופק ר' משה על דלתו של הסופר עדין הנפש ר' בנימין הכטמן, ונכנס לדירה צרת מידות שריצפתה גדושה במזרונים ועליהם בני תשחורת מתוקים הנמים שנת לילה, לקראת בוקר של תורה. לאחר שדילגו וקיפצו מעל גדולי הדור הבא, התיישבו על שני כסאות פלסטיק בפינת האוכל, ושוחחו על רקע הנשימות המתוקות של הילדים.

"ר' בנימין מכובדי שמעתי עליך נפלאות, בוא נחתום עוד הלילה חוזה על כתיבת ספר תורה. המחיר הוא החלק הזניח בעסקה. אני משלם מה שתבקש ולא מתמקח. ברור לי שאתה מקיים את כל ההידורים ההלכתיים ומקפיד על קוצו של יוד. אם אתה משיב לי 'כן', אני משאיר אצלך במזומן מיקדמה בריאת בשר, ומבחינתי עוד 18 חודש הספר מבלתי לעולם במלוא הדרו", כך נאם ר' משה הנרגש, וליבו גדוש מהכרת הטוב לר' ישעיה'לה.

ר' בנימין הסופר הביט בעין אוהבת בקבלן השיפוצים ושאל: "ר' משה, דע, אני לא זול...". "כל מחיר מקובל עלי... כבר אמרתי לך", קטע הקבלן את דברי הסופר, "שתבין ר' בנימין, הספר שתכתוב הוא לעילוי נשמת האדמו"ר שלי שהציל את חי, ר' ישעיה'לה קרסטירא, והחיים שלי שווים כל מחיר...".

ר' בנימין הזדקף ומבט משתאה הבזיק בעיניו: "ר' ישעיה'לה? הייתי על ציונו רק לפני שבוע, בג' באייר יום פטירתו...".
"ומה ביקשת?" שאל הקבלן, מסוקרן עד קטון הנימים של דמו.

"מה אגיד לך ר' משה, אני אומנם סופר סת"ם מאד אהוד, ומחזיקים ממני גדולי הרבנים, אך בשנה וחצי האחרונות לא כתבתי מילה. נסתמו הבארות והמעייין יבש... אפילו מזוזה קטנה לא הזמינו ממני. כבר כלתה פרוטה מן הכיס, ועוללי שואלים ללחם, ואין. יש לי שכן חסיד חביב, ששמע על מצוקתי והציע לי: 'ר' בנימין, קח ממני הלוואה 300 דולר וסע לציונו של ר' ישעיה'לה, בקש ממנו שייסגרו עליך, ובעז"ה יפתחו לך מעיינות הישועה".

בכיתי שם בדמעות והרטבתי את השיש... והנה אתה כאן מזמין ספר תורה...".

קבלן מניו יורק, וסופר סת"ם ירושלמי נושעים בדרך פלאית, בכח תפילתם ובכח אמונתם ש"צדיקים במיתתם - קרויים חיים".

כפתיחה לסיפורינו נזכיר את הצדיק הגדול רבי ישעיה מקרסטיר זצ"ל.
ר' ישעיה היה בעל מופת, אך גם עניו בצורה מפליגה, הוא לא ייחס לעצמו שום הצלחה. נפטר בג' באייר תרפ"ה ונטמן בעירו קרסטיר.

הגיבור הראשון בסיפורנו הוא ר' משה, קבלן שיפוצים בבורו-פארק. לר' משה יש שותף גוי שזכה ב-50% ממניות העסק, לאחר שנתן לו הלוואה שחלקה הפך למענק, בעת שר' משה הסתבך עם הבנקים, ועמד בפני פשיטת רגל. ממש בשעות האחרונות לפני שניציגי הבנק עמדו לעקל את נכסיו של קבלנינו הצדיק, ולהפכו לפועל זוטור וחסר כל, הוא הצליח לשכנע את סטיבן הוקברג קבלן חשמל נוצרי, להלוות לו חצי מיליון דולר. שכנוע שכמעט עלה לו בדמים תרתי-משמע.
בחמש שנות השותפות הוקברה ניהל משאים ומתנים מאחורי גבו של ר' משה, ואף נתפש לא פעם ולא פעמיים בגניבות ציוד וכסף. הסכסוך בין השניים צבר תאוצה מבהילה, כאשר בוקר אחד ניסה ר' משה לפתוח את דלת משרדו וגילה שהוחלף המנעול. מעטפה הודבקה לדלת הפלדה, ממוענת לר' משה. הוא פתח אותה וקרא: "יהודי נבל, מהיום העסק כולו שלי, ועדיף שתנטוש אותו מבלי לצייץ... ואתה מספיק חכם להבין...".

האיום היה ברור, ובעקבותיו נאלץ ר' משה לנהל כמה שיחות קצרות עם כמה טיפוסים מפוקפקים שמבלי לדבר הרבה, רמזו לו שאם הוא לא פורש לחלוטין, מבלי שום תביעות ממוניות משותפות, הוא צפוי להיעלם באיזו יציקת בטון שכוחה ונידחת באחד מאתרי הבניה שבפרברי ניו-יורק.
ר' משה התחיל לרעוד מבלי שליטה. לחץ הדם עלה לו פלאים, הרופא גילה אצלו סוכר 400, ובקיצור, תקפה אותו חרדה איומה.
אחד משכניו ששמע מה קרה, הציע לו: "סע לאדמו"ר ישעיה'לה שטיינר מקרסטיר, תבכה על קברו, בקש שייסגרו עליך, בקש שימליץ בעדך טוב לישועה. מובטחני שלא תצא מאוכזב. לאדמו"ר יש ניסיון מצוין עם גויים רשעים שמתעללים ביהודים...".

לאחר התייעצות בת דקותיים עם רעייתו המודאגת שתחיה, ובליעת כמה כדורי הרגעה, הזמין גיבורינו כרטיס טיסה, וכבר למחרת טס לסלובקיה לציון של האדמו"ר.
הוא הרטיב את השיש בדמעותיו, והתחנן שהאדמו"ר יסגור עליו בפני בית דין של מעלה ויסיר מעליו את הרעה החולה הזו, בדמותו של השותף הגוי שממלווה הפך לנושה, ואחר-כך לנוגש מאיים ואלים.
אחרי יומיים וחצי, בג' באייר, ביום היארצייט של האדמו"ר חזר ר' משה לבורו-פארק. לתדהמתו נודע לו, כי לפני מספר שעות שותפו עבר שבץ מוחי, וכל הניסיונות להצילו עלו בתוהו...

לר' משה באה הרווחה.
"נו", הרהר ר' משה בליבו, "האדמו"ר נפטר לפני כמעט מאה שנה, נשמתו עדין, ומהלכים זריזים ונמרצים לו בשדות החומר של העולם הזה. הפלא ופלא!"

לפנינו, אנשינו הוכיח לא לפני שהם חלשים, אלא לפני שהם היו חזקים יותר מיהי זמן.